

ΕΝΟΤΗΤΑ 3

1. Να τονίσετε τις παρακάτω λέξεις εφαρμόζοντας τους κανόνες τονισμού: *μηκος, κατηγορος, ανωματος, Νειλος, βωλος, ταυρος, φλοισβος, δουλος, δουλων, νευρον, οινος, γενναιος, γενναιων, νησοι.*

2. Να δικαιολογήσετε τον τονισμό των παρακάτω λέξεων:

ἀνήλικος, ἐπώνυμος, πλῆθος, ἔχω, θεῖος, μητρῶον, κοῖλος, ναῦλα, ἑταῖρος (=σύντροφος), ἄθῳς, κοῦρος, ὠραῖος, ὠραίων, κληροῦχος, κληροῦχους, πρῶτος, πρῶτων, εὖρος, χεῖλος, οἶκος, τοῖχος, τοῖχου, ἀνδρεῖος, θρηνος, φεῦγε, σῶσον.

ΕΝΟΤΗΤΑ 4

1. Να συμπληρώσετε τα κενά με τον κατάλληλο τύπο του ουσιαστικού της παρένθεσης:

- α. Καθορῶμεν πολλοὺς (ἄνθρωπος).
 β. Μακάριοι οἱ (πτωχός) τῷ πνεύματι.
 γ. Ἡμεῖς φυλάττομεν τοὺς(ὄρκος) τῶν(θεός).
 δ. Ὁ Θεὸς αὐξάνει τοὺς(καρπός) τῶν(δένδρον).

2. Να σημειώσετε δίπλα σε κάθε αριθμό της πρώτης στήλης το γράμμα που του αντιστοιχεί από τη δεύτερη στήλη:

Α΄	Β΄
1. τοὺς ἰατρούς	α. αιτιατική ενικού
2. τῆ ψήφῳ	β. γενική πληθυντικού
3. τῶν ὁδῶν	γ. αιτιατική πληθυντικού
4. τοῖς ποτηρίοις	δ. δοτική ενικού
5. τὸν οἶνον	ε. δοτική πληθυντικού

3. Να βάλετε τα ουσιαστικά στις κατάλληλες πτώσεις:

τῷ _____	(ὁ υἱός)	αἶ _____	(ἡ ψήφος)
τοῖς _____	(ὁ στρατηγός)	τὸν _____	(ὁ καρπός)
τῶν _____	(ὁ ἵππος)	τὴν _____	(ἡ κάμηλος)
τοὺς _____	(ὁ ἰατρός)	τάς _____	(ἡ ὁδός)
τοῦ _____	(ὁ ἥλιος)	(ὦ) _____	(ὁ δοῦλος)
τῆ _____	(ἡ ὁδός)	τῆς _____	(ἡ ἔλαφος)
τὰ _____	(τὸ δῶρον)	τοῖς _____	(τὸ μῆλον)

4. Συμπληρώστε τις καταλήξεις των ουσιαστικών:

- Ὁ Κῦρος ἀποπέμπει τοὺς δασμ_____ τῷ ἀδελφ_____.
- Ἐνταῦθά εἰσι μεγάλοι κῆπ_____ πλήρεις ἀγρίων ζῴ_____.
- Ἡμεῖς τῶν ἄκρων ἐσμὲν φρουρ_____ τοῖς τοξ_____ καὶ ἀκοντί_____.
- Τὰ δένδρ_____ ἄνευ τοῦ ὄμβρ_____ καὶ τοῦ ἡλί_____ οὐ φέρουσι καρπ_____ (αιτ. εν.).
- Ὁ κυνηγὸς τὴν ἔλαφ_____ ἐν τῇ ἀμπέλ_____ εὐρίσκει.
- Οἱ γεωργ_____ τοὺς ἀγρ_____ θεραπεύουσιν.
- Ἀλέξανδρος παρὰ τοῦ διδασκάλ_____ ἐμάνθανε τοξεύειν.
- Δόξα τῷ θε_____ πάντων ἔνεκεν.
- Δίδασκε ὦ διδάσκαλ_____ τὴν ἀρετήν.
- Ὁ Αἴσωπος τοῖς ζῴ_____ φωνὴν ἔδωκε.

ΕΝΟΤΗΤΑ 5

1. Να σχηματίσετε τους τύπους που ζητούνται για κάθε ρήμα.

		ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ
σύ	πράττω
	ἀκούω
	τριβω
οὗτος	διώκω
	κελεύω
	κρύπτω
ἡμεῖς	σπουδάζω
	φυλάττω
	γράφω
ὕμεῖς	λύω
	βλάπτω
	ἐλέγχω
οὗτοι	κηρύσσω
	πρεσβεύω
	πέμπω

2. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω φράσεις με τον κατάλληλο τύπο του εμί:

- α. Ὑμεῖς ἄλκιμοι (=ρωμαεῖοι) νεανῖαι.
 β. Ἐγὼ τὸ φῶς τοῦ κόσμου.
 γ. Χρόνος δίκαιος κριτὴς πάντων.
 δ. Ἐνθα (=όπου) βωμοί, καὶ θεοί.
 ε. Ἡμεῖς πάντες φίλοι καὶ σύμμαχοι.....
 στ. Σὺ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;

3. Να συμπληρώσετε τις προτάσεις με το αντίστοιχο ρήμα της παρένθεσης στον κατάλληλο τύπο της οριστικής ενεστώτα και μέλλοντα:

- α. Οἱ νόμοι τὸν δῆμον / (παιδεύω)
 β. Ὁ στρατιώτης / τάφρον (ὀρύττω=σκάβω).
 γ. Ὑμεῖς / τοὺς κήρυκας εἰς φρέαρ (ρίπτω).
 δ. Σὺ / τὰς γνώμας τῶν ἀνθρώπων (τρέπω).
 ε. Ἐν τῷ Πηλῖφ ὄρει ἡμεῖς / (διατριβω).

ΕΝΟΤΗΤΑ 6

1. Να συμπληρωθούν τα κενά με τον κατάλληλο τύπο των ουσιαστικών της παρένθεσης.

- α) Αἰ (οἰκία) πλησίον τῆς (θάλασσα) εἰσί.
 β) Ὁ λοχαγὸς λέγει τῷ (στρατιώτης) ὅτι δεῖ τὴν (ἄμαξα) κατακαίειν.
 γ) Ταῖς (ψυχὴ) ταῖς γεμούσαις πονηρῶν (ἐπιθυμία) φάρμακον ὁ λόγος ἐστί.
 δ) Ἡμεῖς καὶ ὕμεῖς ἐγενόμεθα καὶ (συγχορευτὴς) καὶ (συμφοιτητὴς) καὶ (συστρατιώτης).
 ε) Κατὰ τὸν τῆς (μέλισσα) τρόπον δεῖ ἀναγιγνώσκειν.

2. Να σχηματίσετε τη γενική και δοτική ενικού:

	Γενική ενικού	Δοτική Ενικού
θάλασσα		
πείνα		
τράπεζα		
λύπη		
γλώσσα		
μέλισσα		
ψυχή		
συμφορά		

3. Να σχηματίσετε τις πτώσεις που σας ζητούνται για κάθε ουσιαστικό.

- ἡ μορφή → δοτική ενικού..... //αιτιατική πληθυντικού.....
 ἡ λήθη → γενική ενικού..... //ονομαστική πληθυντικού.....
 ὁ κοχλίας → γενική ενικού..... //δοτική ενικού.....
 ὁ μανδύας → γενική πληθυντικού..... //αιτιατική πληθυντικού.....
 ἡ ἀσθένεια → δοτική ενικού..... //ονομαστική πληθυντικού..... //αιτιατική πληθυντικού.....
 ἡ ἄμιλλα → γενική ενικού..... //ονομαστική πληθυντικού..... //δοτική πληθυντικού.....
 ὁ καθηγητής → γενική ενικού..... //κλητική ενικού.....
 ὁ ἡγέτης → ονομαστική πληθυντικού..... //δοτική πληθυντικού.....
 //αιτιατική πληθυντικού.....

ΕΝΟΤΗΤΑ 7

1. Να μετατρέψετε το ρήμα στον κατάλληλο τύπο του αορίστου με βάση τις αντωνυμίες:

σύ	πέμπω ἀρπάζω κινδυνεύω ὀρίζω	οὗτοι	πράττω κελεύω ὀνομάζω ἄρχω
----	---------------------------------------	-------	-------------------------------------

2. Να συμπληρώσετε τις ακόλουθες προτάσεις με ρηματικούς τύπους παρατατικού και αορίστου σύμφωνα με το παράδειγμα:

- α. Οἱ ἄνδρες οὗτοι ἐφύλαττον / ἐφύλαξαν τὸν ἐν Δελφοῖς θησαυρόν (φυλάττω).
 β. Ἀθηναῖοι πρέσβεις τοῖς Λακεδαιμονίοις...../..... (πέμπω).
 γ. Τῶν Σειρήνων προσδεδεμένος Ὀδυσσεὺς τῷ στύλῳ (= στο κατάρτι)...../.....(ἀκούω).
 δ. Θουκυδίδης Ἀθηναῖος...../..... τὸν πόλεμον τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων (συγγράφω).
 ε. Καὶ τοὺς μὲν νεκροὺς τοὺς πλείστους ἐνθαπερ (= ἐκεῖ ὅπου) ἔπεσον ἐκάστους.....
 /.....(θάπτω).
 στ. / ποτε λέων σὺν ἀνθρώπῳ (ὀδεύω).

3. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω φράσεις με τους κατάλληλους τύπους του εἶμι στον παρατατικό.

- α. Ὑμεῖς φίλοι καὶ σύμμαχοι τῶν Ἀθηναίων
 β. Ὁ Δημοσθένης μέγας ρήτωρ καὶ σοφιστής
 γ. Ἄπαντες γινώσκουσιν ὅτι ἡμεῖς οὐκ πολέμιοι ὑμῶν.
 δ. Σωκράτης λέγει ὅτι σὺ εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.
 ε. Αἱ ἐλπίδαι τῆς σωτηρίας καὶ πολλὰ καὶ μεγάλα.

ΕΝΟΤΗΤΑ 8

1. Να συμπληρώσετε τα γένη που λείπουν από τον παρακάτω πίνακα.

<u>ΑΡΣΕΝΙΚΟ</u>	<u>ΘΗΛΥΚΟ</u>	<u>ΟΥΔΕΤΕΡΟ</u>
ύψηλός
.....	ἄθλιον
χλιαρός
.....	ἁγία
.....	αὔστηρά
ἄδικος

2. Να τοποθετήσετε τα επίθετα της παρένθεσης στην κατάλληλη πτώση ώστε να συμφωνούν με τα ουσιαστικά που προσδιορίζουν.

- α. ταῖς ψυχαῖς (καλός)
 β. τῶν ἀνθρώπων (ἔντιμος)
 γ. τῆς ἡμέρας (ψυχρός)
 δ. τούς νεανίας (ώραίος)
 ε. τῶν μετάλλων (πολύτιμος)
 στ. τάς διόδους (ὑπόγειος)

3. Να χρησιμοποιήσετε τις λέξεις μέσα από το πλαίσιο για να ολοκληρώσετε τις προτάσεις:

τούτοις	ταύτης	ταῦτα	ταύταις
οὗτος	τοῦτο		

- α. Ὁ ἀνὴρ ἐστὶ μεγάλης ἀρετῆς.
 β. Ὁ Περικλῆς εἶπε τοῖς Ἀθηναίοις.
 γ. Ἡ μήτηρ..... καὶ ὁ πατήρ μου ἀδελφοί εἰσι.
 δ. Ὁ φιλόσοφος ἔλεγεν δείξειν.....
 ε. ταῖς ἀρχαῖς οἱ Ἀθηναῖοι ἐπολιτεύοντο.
 στ. Ἡ γῆ παρέχει τοῖς θηρίοις τὴν καθ' ἡμέραν τροφήν.

4. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω προτάσεις τοποθετώντας τα επίθετα των παρενθέσεων στον κατάλληλο τύπο.

- α) Ἐν ταῖς..... (ἀρχαίος) Ἀθήναις αἱ μὲν τῶν ἰδιωτῶν οἰκίαι (μικρός) καὶ (ταπεινός), οἱ δὲ δημόσιοι οἴκοι (ὑψηλός) τε καὶ (καλός) ἦσαν.
 β) Οἱ τῶν γεωργῶν πόνοι πολλάκις (μάταιος) εἰσίν, ἐπειδὴ (βλαβερός) ζῶα τοὺς καρποὺς διαφθείρει.
 γ) Ἐν τῇ (ἀρχαίος) Βαβυλώνι (δοτ. εν. θηλ.) στοαὶ (περίλαμπρος) καὶ κῆποι (ἀνθηρός) καὶ περίπατοι (τερπνός) ἦσαν.
 δ) Ἔλεγον τὴν πόλιν..... (πλούσιος) καὶ..... (ἔνδοξος) εἶναι.

ΕΝΟΤΗΤΑ 9

1. Να σχηματίσετε τους τύπους του παρακειμένου και του υπερσυντέλικου των παρακάτω ρημάτων στο πρόσωπο και στον αριθμό που σας ζητείται.

	<u>ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ</u>	<u>ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ</u>
παιδεύω β' ενικό:
κωλύω β' πληθυντικό:
άλιεύω α' πληθυντικό:
στρατεύω γ' πληθυντικό:
σκευάζω α' ενικό:
θαυμάζω β' ενικό:
τρίβω γ' πληθυντικό:
διώκω γ' ενικό:
ρίπτω α' πληθυντικό:
ἐλπίζω β' πληθυντικό:

2. Να μεταφέρετε το ζητούμενο πρόσωπο στον παρακειμένο και στον υπερσυντέλικο.

		<u>ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ</u>	<u>ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ</u>
α. σύ	τάττω
	γράφω
	φυλάττω
β. οὔτοι	κρύπτω
	ρίπτω
	θύω
γ. ὑμεῖς	ὀρίζω
	άλιεύω
	διανύω

ΕΝΟΤΗΤΑ 11

1. Να εντοπίσεις τα υποκείμενα, τα αντικείμενα και τα κατηγορούμενα στα παρακάτω παραδείγματα.

Περικλῆς ἄρχων καὶ στρατηγὸς ἠρέθη.

Ἦρακλῆς τῆς Ἑλλάδος κατέστη εὐεργέτης.

Μιλτιάδην ἐδίωξαν οἱ ἔχθροί.

Οἱ θεοὶ δίκαιοι εἰσιν.

Ὁ ἔπαινος ἀρχὴ φιλίας γίγνεται.

Ὅτε ταῦτα ἐγίγνετο, ὁ ἥλιος ἐδύετο.

Χαλεπὰ τὰ δεινὰ ἐστίν.

Ἀποκλείουσιν οἱ βάρβαροι ἡμᾶς τῆς ὁδοῦ.

Δημοσθένης συνεβούλευεν Ἀθηναίους ἐκπολεμῆσαι Ὀλυνθίους.

Τοῦ πολέμου ἐπαύσαντο οἱ Λάκωνες.

Ἀναμνήσω ὑμᾶς τοὺς τῶν προγόνων κινδύνους.

Μικρὸς ἐστὶν οὗτος ὁ οἶκος.

Προμηθεὺς ἔδωκε τοῖς ἀνθρώποις το πῦρ.

Ἄπαντες ἤκουον τοῦ ρήτορος.

Λεωνίδας ἀπέθανεν ἐν Θερμοπύλαις.

Ἀποδώσομεν τὴν πατρίδα μείζονα (=μεγαλύτερη) τοῖς ἐσομένοις (=στοὺς απογόνους).
Ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ σωφροσύνη νομίζονται ἀρεταί.

ΕΝΟΤΗΤΑ 13

1. Να σχηματίσετε τα απαρέμφατα τα οποία λείπουν από τον παρακάτω πίνακα.

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ
	ἐκστρατεύειν		
ἐλπίζειν			
			γεγραφέναι
		διαπράξει	
διώκειν			
	τρίψειν		

2. Να τοποθετήσετε τα παρακάτω απαρέμφατα στη σωστή στήλη.

ἐπιλύσαι, ἐρριφέναι, κηρύττειν, καταπαύσειν, καταπεπεικέναι, λούειν, ἀγορευσαί, παραλλάξειν, λέγειν, τεταχέναι, ἀλιεῦσαι, κατωρυχέναι, ἀναμένειν, καθορίσειν, ἐπισπεύσαι, ἄσειν.

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΑΟΡΙΣΤΟΣ ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ

.....

.....

.....

.....

3. Να σχηματίσετε τις μετοχές οι οποίες λείπουν από τον παρακάτω πίνακα.

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ
ὁ δουλεύων			
	ἡ κηρύξουσα		
		τὸ τρίψαν	
			ὁ ἡλικιώς
ἡ ἀλλάττουσα			

4. Να αναγνωρίσετε το είδος (τελικό, ειδικό) των απαρεμφάτων που υπάρχουν στις παρακάτω προτάσεις.

- α. Σωκράτης ἔλεγεν διδάσκειν τὴν ἀρετήν.
- β. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐνόμιζον πείσειν τοὺς Λακεδαιμονίους.
- γ. Οἱ στρατηγοὶ ἐκέλευσαν τοὺς στρατιώτας μένειν ἐν τῇ μάχῃ.
- δ. Πολλάκις ἐσυμβουλευσαμεν ἡμᾶς μὴ λῦσαι τὰς σπονδάς.
- ε. Οἱ νεανῖαι μανθάνουσιν ὑπὸ τοῦ διδασκάλου γράφειν.
- στ. Ἐβουλόμην ἂν (=θα ἤθελα) βοηθῆσαί σοι.

ΕΝΟΤΗΤΑ 14

1. Να σχηματίσετε την πτώση που σας ζητείται για κάθε ουσιαστικό.

- ὁ λέων: δοτική πληθυντικού.....
- ὁ ἀδάμας: κλητική ενικού.....
- ὁ ἰμάς: δοτική πληθυντικού.....
- ὁ δράκων: γενική πληθυντικού.....
- ὁ ελέφας: γενική ενικού.....
- ὁ θεράπων: κλητική ενικού.....
- ὁ τένων: δοτική ενικού.....

2. Να αντιστοιχίσετε τα ουσιαστικά με την σωστή πτώση.

τῷ γέροντι

γενική πληθυντικού

τὸν ἐλέφαντα

δοτική πληθυντικού

τοῖς θεράπουσιν

δοτική ενικού

τῶν γιγάντων

αιτιατική ενικού

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΓΩΝΙΑ